

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/25

KARAR NO : 1982/111

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara

ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'ya 2310 sayılı Yasa ile eklenen ek-1. madde de öngörülen koşulları içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Abid Durmuş ve arkadaşları

O L A Y : 10.1.1979 günü Mazgirt İlçesi Akpazar Bucağı Belediye Başkanı evinde

tabanca ile vurularak öldürülmüştür. Mazgirt C. Savcısı ; sanıkların üzerlerine atılı suçları işledikleri toplanan delillerden anlaşılma ile talepname ile Sorgu Hakimliği'ne kamu davası açmış, Mazgirt Sorgu Hakimliği 14.2.1979 gününde, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 7.2.1979 günlü, 1979/752-1141 sayılı ve davanın kamu güvenliği yönünden Düzce Sorgu Hakimliği'ne nakline ilişkin kararı uyarınca 1979/3 esas sayılı dosyayı Düzce Sorgu Hakimliği'ne göndermiştir.

Düzce Sorgu Hakimliği'nce yapılan ilk soruşturma sonunda; olay günü sanıkların Belediye Başkanı Fikri Üstündağ'ı öldürmek için birçok plânlar yaptıkları, zaman zaman toplanarak bu plânın tatbikini gövüştükleri, gerekli maddi yardım ve silahı sağlayarak plân gereği ölüm olayını gerçekleştirdikleri, sağ görüşlü sanıkların Akpazar Bucağı'nda ülkücü milliyetçilerin yeterli şekilde teşkilatlanamadığı, bunun için birleşmeleri ve eylemler yapmaları gerektiği, Elazığ Ülkü Ocaklarından olan sanıkların birkaç ay önce aralarına katılan sanık Abid Durmuş'u Ahmet Kaplan takma adıyla Ülkü Ocaklarına kayıt ettirdikleri, yaptıkları toplantılarda Belediye Başkanı'nın solcu olup, alevilerden yana hareket ettiği ve ülkücü milliyetçileri teşkilatlanmalarına engel olduğu Akpazar Bucağı yakınında ki iki köyü belediye hudutları içine almak istediği, böylece başkanlığının ülkücü milliyetçilerin eline geçmesine engel olma çalışmaları yaptığı, kurdukları plân gereği maktülün evine giren Abid Durmuş'un kapıyı açık bırakarak öteki sanıklarında içeri girmesini sağladığı, sanıklardan Fahri Ankut, M. Halis Demir, Hanifi Kılıç, Mustafa Bitirak, Ahmet Gültekin ve Nurettin Üztürk'ün ^{olayı}plânlı olarak gerekli para ve silahı temin edip yataklık yaptıkları, öteki sanıkların bu olayı azmettirdikleri, öldürme olayına katılmamakla birlikte olaya fiilin iştirak ettikleri, diğer sanıklar Abid Durmuş, Mustafa Bulur, Ahmet Bitirak, Halil Öztaşan'ın yukarıda ismi geçen sanıkların azmettirmeleri sonucu taammüden adam öldürme olayını bizzat işledikleri, toplanan delillerden anlaşılma ile sanıkların eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 450/4., 65., 296., 311. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılmaları için son soruşturmanın Düzce Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılmasına karar vermiştir.

.../....

1- Düzce Ağır Ceza Mahkemesi, 13.7.1979 gününde, 1979/189-80 sayı ile; Sorgu Hakimliği'nce sanıklar hakkında siyasal amaçla tasarlıyarak adam öldürmek ve buna azmettirmekten dava açılmış ise de, olayın 26.12.1978 günlü sıkıyönetim ilânına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı çerçevesinde kaldığı, davaya bakmanın 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre sıkıyönetim askeri mahkemelerine ait olduğu,

2- Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 24.10.1980 gününde, 1980/305-195 sayı ile; atılı suçun, 10.1.1979 tarihinde işlendiği, Tunceli ilinde sıkıyönetimin 26.4.1979 tarihinde ilân edildiği, buna göre suçun sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş bulunduğu, davaya bakmanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı, gerekçesiyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Öğuz, Nevzat Doğan, Y.İsmet Ayer, Haluk Yardımcı ve Cezmi Elgin'in katılmaları ile yaptığı, 15.3.1982 günlü toplantıda, geçici raportör M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazısı okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu'nun Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun Adli Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görülmüş olup düşünüldü:

Suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiştir.

Dosya içeriğinden; maktül Belediye Başkanı'nın bağımsız olarak seçildikten sonra CHP'ye geçtiği, çevresinde sol görüşlü olarak tanındığı, sanıkların ise sağ görüşlü oldukları, bu meyanda kimilerinin ülkü ocaklarına kayıtlı buldukları, kimilerinin de bu sağ görüşlü kişilerle temas halinde oldukları, olayın görüş ayrılığı yüzünden meydana geldiği, yolunda beyan ve bulgular yer almaktadır.

Olay, görüş ayrılığından kaynaklanmakla ve yaşam hakkına yönelik bulunmakla Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesinin kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Sanıklardan Abid Durmuş'un hazırlıkta ve Mazgirt Sorgu Hakimliği'nde verdiği ifadesinde kendisinin başkaları tarafından Hamdi Kaplan oğlu 1961 D.lu, Ahmet Kaplan olarak Elazığ Ülkü Ocakları Derneğine kaydının yaptırıldığını beyan etmiş, öteki sanıklardan kimileri de bu beyanı doğrulayıcı ifadelerde bulunmuştur. Öte yandan sanıklardan Halis Öztaş ta hazırlıkta, C. Savcılığında ve Sorgu Hakimliğinden, ülkücü milliyetçiliği

arkadaşlarının kendisine aşıladığını, bunların kendisini ülkü ocaklarına kayıt ettirdiğini kaydının kendi ismiyle olduğunu, ülkü ocakları seminerlerine gittiğini, Akpazarda bulunan ülkücü mihiyetçileri idare eden Mehmet Halis Demir ile Nurettin Öztürk ile devamlı temas halinde bulunduğunu beyan etmiştir.

Sanıkların bu beyanlarına göre bu iki sanığın durumunun 1402 sayılı Yasa'ya 2310 sayılı Yasa ile eklenen ek-1. madde hükmüne göre incelenmesi gerekir.

Anılan maddeye göre sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine giren suçları işleyen siyasi partilerin her kademe ve yan kuruluşlarının yöneticisi ve üyeleri ile siyasi partilerle ilişkileri görülen diğer kuruluş ve dernek yöneticilerinin ve üyelerinin suç dosyaları hakkında soruşturma ve yargılama yapmaya parti genel merkezlerinin bulunduğu yer sıkıyönetim komutanlıkları nezdindeki askeri mahkemeler yetkili bulunmaktadır.

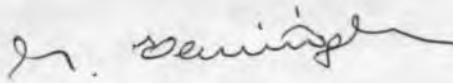
Sanıklardan Abid Durmuş ve Halis Öztaş'ın MHP. ile ilişkisi olduğu bilinen Ülkü Ocaklarına kayıtlı üye oldukları yolunda dosyada yeterli kanıt bulunduğundan, bu sanıkların anılan madde ve öteki sanıkların da CMUK.nın 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18. maddesi gereğince Askerî Yargı yerinde yargılanmaları gerekir.

Bu nedenle davanın Askerî Yargı yerinde görülmesine ve Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Askerî Yargı'nın görevli bulunduğuna, Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 24.10.1980 günlü, 1980/305-195 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 15.3.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

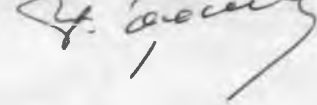
Başkan

Kenan Terzioğlu

Üye

Fethi Özduval

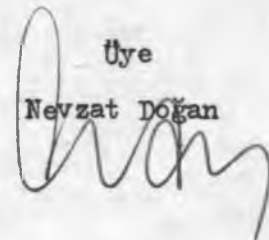
Üye

İsmail Oğuz

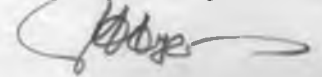
Üye

Nevzat Doğan

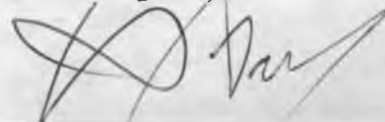
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Hâlık Yardımcı

Üye

Cezmi Elgin

